

'L'Espill' el petit fenomen del cinema independent ebrenc

Hi ha moltes raons econòmiques que influeixen en el nombre de sales en les quals s'estrena una pel·lícula ja que diuen que el cinema és una "indústria", però conèixer i acceptar les regles del joc no minimitza la decepció que produeix no poder accedir fàcilment a una pel·lícula produïda a Catalunya, en català i pel món com *L'Espill*.

Tot i acceptar el 50 % de la taquilla, abaixar el preu de l'entrada o subvencionar-la través d'alguns ajuntaments benèvols o inclús llogant la sala per setmanes i acceptar l'abús de cedir la meitat de la taquilla, com ens fan alguns cinemes (Desesperats), el problema real que tenim els autors de pel·lícules d'aquí és precisament que les grans distribuïdores mai treballaran amb els nostres films i els cinemes mai arriscaran els pocs ingressos a la seva taquilla programant cinema català i, si ho fan, ens programen sempre entre setmana, a hora de futbol o en dates estiuenques.

Així i tot, hem de donar les més sentides gràcies a sales com Cinemes Can Castellet de Sant Boi, on estrenem el 13 d'abril a les 21 h, Zumzeig Cinema, de Sants (14 d'abril), Cinema Rambla de l'Art de Cambrils, Circuit Urgellenc o Screen Box, Lleida. Els seus gestors/es ens han convidat a formar part de la seva cartellera i això és un gest molt positiu.

Des de l'any 2000 i fins el 2020 Catalunya va perdre 100 cinemes. Es va passar de 237 a 137, amb una pèrdua de 10 milions d'espectadors per any. Un moviment en la direcció contrària és el que ha provocat el miracle d'Alcarràs. La pel·lícula de Carla Simón va aconseguir recórrer algunes sales en pobles de les comarques de Lleida, un fenomen potent, localitzat, però difícil de mantenir en el temps: "Un préssec no fa l'horta sencera" i per molt de glamur que exhibim a les gales d'entrega de premis dels Gaudí, per posar-ne un exemple, la realitat és que el cinema independent que fem aquí és manté gràcies a les aporta-

cions de les institucions cada cop més locals, com ajuntaments o diputacions, per la insistència i perseverança dels cineastes per produir i exhibir els nostres films, la nostra identitat. Llueixem cinema a cinema, poble a poble, per tornar a reunir els espectadors davant de la pantalla, un acte col·lectiu que defineix la cultura popular, davant del seu contrari, l'*streaming* consumista.

Sègula Films portem vint anys plantant pantalles allí on no n'hi ha o han desaparegut, i ho fem per pura militància cinematogràfica. *L'Espill* és un tipus de pel·lícula que necessita temps en cartellera i en el context de "pretès diàleg" entre l'Estat i Catalunya, pot convertir-se en un petit fenomen perquè es beneficia del boca-orella, però se-

"La cultura hauria de ser molt més que una 'indústria', hauria de ser, en primer lloc, accessible"

ns limita la seva exhibició a la lluita personal que cada autor és capaç de suportar en el temps perquè la seva història sigui vista pels espectadors i espectadores en les quals s'emmiralla.

Deixar de programar el cinema que fem aquí, aquell que parla clar i català, és perdre punts de trobada entre els nostres veïns i veïnes. Petits cinemes de proximitat, com el Cinema Victòria del Perelló, per ficar-ne un altre exemple, han estat rescatats pels ajuntaments, que no deixen perdre espais per a la cultura, refugis per als espectadors i espectadores que hi van cada diumenge. Però, què hi veiem? Cinema d'entreteniment nord-americà, per a nens i nenes, carregat dels (pocs) valors d'allà, perquè, segons diuen, és el cinema que dona negoci. A qui? Em pregunto. Altres entitats públiques diuen que restauraran cinemes abandonats com el Rialto a Deltebre amb fons Next

Generation amb xifres astronòmiques. Cal veure-ho materialitzat, però, mentrestant, amb un cost terrenal podem normalitzar la programació del nostre cinema? Altres festivals de memòria històrica, o cineclubs valents, deixen de programar el nostre cine per temor, o perquè simplement no entenen que els creadors i creadores ens hem de guanyar la vida.

És trist i sobretot injust que, per a la major part del públic, sigui impossible veure moltes de les nostres pel·lícules; per tant, la cultura hauria de ser molt més que una "indústria", hauria de ser, en primer lloc, accessible. I això no és una crítica als exhibidors, pretendre que la situació sigui un altra requeria una transformació global del "negoci" i de la legislació vigent... és una reflexió sobre quines programacions culturals defensen les nostres entitats públiques i quines discriminen.

Pot ser que el públic potencial d'aquestes històries no sigui massiu, però tampoc se'ns dona l'oportunitat que ho sigui, i cito un cop més *El Periple* (2018), la meua anterior pel·lícula, "vetada" a uns quants municipis de diferent color ideològic, contraris o potser comuns en el tracte degradant al cinema ebrenc, a la pròpia autoestima, a la memòria històrica, la democràtica, a la cultura de pau. Desitjo que *L'Espill* obri el diàleg necessari, també a les Terres de l'Ebre, al nostre gran país sobre la qualitat democràtica de les nostres institucions davant la necessitat evident de llibertat d'expressió a Catalunya, també a l'Estat.

Pel treball fet durant dos dècades, sortí desig del meu poble, el 16 d'abril, diumenge, *L'Espill* torna a les Terres de l'Ebre, a l'Ampolla. Tornem a plantar la pantalla de cinema, un mes abans de les eleccions municipals, i ho voldríem fer en un equipament cultural en condicions per al públic, tècnics i artistes, i aquí deixo la súplica, un cicle electoral més. Ens calen espais de

cultura, i voluntat d'omplir aquells que ja existeixen de les nostres "obres", en el cas de *L'Espill*, reconegudes a escala internacional. Esperem que tota la població, entitats, grups de pensament, partits i sobretot cinèfils vinguen a veure *L'Espill* en algun dels pocs espais de pensament crític que ens queden, els cinemes, els que resisteixen, els efímers com els de Sègula Films.

Desitjo que el visionat de la pel·lícula, els seus 86 minuts us aportin alguna resposta agradable, us generin algun dubte que ens faci pensar plegats. Almenys, a Hilaire i a mi ens ha servit per adonar-nos del llast del silenci en el subconscient col·lectiu, el personal i la importància de l'expressió, del cine-

Mario Pons Múria
director de cinema

ma, de la cultura popular per sublimar l'odi en un món ple de pobles en guerres híbrides del gran negoci de les armes.

Davant de tants falsos profetes, unions d'estats jacobins, blocs, murs i tanques espinoses que estan acabant amb la salut del planeta, dels humans, a nosaltres els exiliats interiors, només ens queda l'amor al cinema.

EL DIBUIX DE LA SETMANA

per Jokin Moya

